

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO

POZIOM PODSTAWOWY

MAJ 2011

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
5. Możesz korzystać ze słowników językowych.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
170 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 70**

*Część I – 21 pkt
Część II – 49 pkt*

MOU-P1_1P-112

Сзєść I – rozumienie czytanego tekstu

Прочитай уважно статтю Олени Варварич *Як ставити українську класику сьогодні?* Дай відповіді на запитання. Відповідай близько до тексту і лише власними словами, якщо у завданні не передбачено інше.

1. Пам'ятаєте повість «У неділю рано зілля копала», як одна молода українка Гриця любила, а потім отруїла? Ще Михайло Старицький попереджав: «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці». Потім Театр з лівого берега кричав: «Нехай одразу двох не любить», а Ліна Костенко перетворила цю мелодраму на епічну поему «Маруся Чурай». І не було, мабуть, жодного театру в Україні – професійного чи аматорського, – який би не відтворив цей популярний сюжет.
2. От і нинішній міністр культури і туризму у свій час бігав чарівним Грицем по сцені Чернівецького театру імені авторки знаменитої повісті. І були ті дійства «все про кохання, все про любов». Аж за серце хапало... Нова вистава франківців викликала резонанс у публіки і полярні враження критиків, а тому «День» дає слово і тим й іншим театрознавцям, бо питання: «як ставити українську класику сьогодні?» – дуже актуальне.
3. Після постановки вистав «Назар Стодоля» за Тарасом Шевченком та «На полі крові» за п'єсою Лесі Українки на сцені театру ім. І. Франка – знову українська класика. Новий, 90-й театральний сезон колектив відзначив прем'єрою «У неділю рано зілля копала» (інсценізація – Неди Нежданой).
4. Своє слово у розумінні та інтерпретації однойменної повісті Ольги Кобилянської вирішив сказати режисер-постановник вистави Дмитро Чирип'юк. Чи є це слово новим у контексті сценічних варіацій відомого твору – питання досить суперечливе. Проте цілком очевидно, що глядач полюбить виставу – принаймні, на те є декілька вагомих мистецьких причин.
5. Вистава «У неділю рано зілля копала» – неймовірно приваблива з естетичного погляду. Ніяких авангардних сценографічних винаходів – лише краса, котра, здавалось би, живучи своїм «автономним» життям, водночас створює широкий простір для акторської гри (сценографія – Андрія Александровича-Дочевського). Величезні трембіти, з яких символічно розпочинається дійство, дедалі уособлюють тугу, неначе пророкуючи майбутню трагедію. У душі сіється щось щемке, невідворотне. Звук трембіт є своєрідним рефреном, й лунає у найдраматичніші моменти.
6. Величезні дерев'яні пагорби – елемент буковинської природи – то вкриваються снігом, то забарвлюються весняною зеленню. Сезонні зміни неначе сповіщають про зміни у житті та й душі персонажів. Окрім того, такий елемент декорації – не лише прикраса. Віртуозно стрибаючи з пагорба на пагорб, згори вниз, персонажі немов витримують психологічне коливання – від щастя кохання до згубної пристрасті.

7. Оригінальним засобом естетизації є також картини, що з'являться на екрані – ефектні, дієві, динамічні. Наприклад, під час купальських свят палає вогнище, через яке стрибають парубки та дівчата, а також тече річка, в яку можна опустити вінок і дивитись, як він пливе вдалечінь. Підходячи до рухливої картинки, актори кидають вінок, й глядач бачить вже на екрані, як пливе він далеко-далеко.... Саме в цю живу екранну річку в фіналі кидається Туркень-Тетяна (Олена Фесуненко).
8. Вистава «У неділю рано зілля копала» насичена піснями – ліричними, зворушливими, енергійними, жартівливими (музика Юрія Шевченка). Використовуються навіть куплети на кшталт сороміцьких пісень, яких, на перший погляд, можна було б і уникнути. Та, разом із тим вони підтримують оте плотське, дещо дикунське, характерне для Грицевої природи. Танцювальні дивертисменти також є доволі оригінальними. У національні, етнічні композиції вплітаються елементи сучасного танцю. Чого тільки вартий український танець... із табуретками?
9. Попри драматизм конфлікту, є у виставі й гумор. Гра словами, інтонаціями, влучні паузи оживляють сценічний твір й дозволяють сприймати історію як сучасну...
10. І, нарешті, важливий акцент постановки – гра акторів. Олександр Форманчук, створюючи характер Гриця, немов програє складну, насичену віртуозними деталями мелодію. Душа і життя героя розділилися навпіл. Рідні та прийомні батьки, складний, неоднозначний характер, у якому – суміш дикунського, плотського, хтивого із витонченим та шляхетним. І – дві любові: пристрасна, невгамовна, як сама природа, Туркень (Олена Фесуненко) та лагідна, спокійна синьоока Настка (Тетяна Шляхова). Варто звернути увагу на те, що внутрішній конфлікт героя у виставі Дмитра Чирип'юка надзвичайно складний. Гриць дійсно любить двох. І актор справді грає цю любов.
11. Драматичну напругу вистави підтримують внутрішні перетворення персонажів: наприклад, від початку жалісний та зворушливий старий циган (Петро Панчук) далі стає впевненим та рішучим.
12. Складні метаморфози відбуваються і з Туркенею-Тетяною. Від першої зустрічі, де гонорова туркенья промовляє «Ти – дурень, а я – туркенья», через палке кохання й божевілля Офелії до імпульсивного, навіть інстинктивного останнього танцю з Грицем проходить життя.
13. І, якщо протягом першої дії вистави прискіпливий глядач ще ставить собі запитання: а що ж нового зробив режисер, перекладаючи текст Ольги Кобилянської на сценічну мову, то надалі воно знімається само собою. Зрозумілим стає одне: вистава «У неділю рано зілля копала» – про кохання. Що підносить до небес, а іноді нівечить душу, забираючи навіть життя. Ще одна історія про любов...

ЗАВДАННЯ

Дай відповідь:

Завдання 1 (2 бали)

До якого жанру відноситься текст О. Варварич? Окресли дві його жанрові риси.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 2 (1 бал)

Чим актуальна вистава «У неділю рано зілля копала» сьогодні? (1, 2, 9, 10, 13 абзаци)

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 3 (2 бали)

Яка роль трембіти у виставі? Наведи 4 аргументи. (5 абзац)

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 4 (2 бали)

На основі 8 абзацу вкажи, які пісні співали у виставі та яка їхня функція.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 5 (1 бал)

Чи можна, на думку авторки, у наш час цікаво ставити українську класику? Дай відповідь на основі цілого тексту.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 6 (1 бал)

У чому полягає внутрішній конфлікт головного героя вистави – Гриця? Дай відповідь на основі цілого тексту.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 7 (2 бали)

У 13 абзаці авторка статті пише, що режисер переклав текст Ольги Кобилянської на сценічну мову. У чому полягає цей «переклад»? Дай відповідь на основі цілого тексту.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 8 (2 бали)

На основі цілого тексту вкажи 4 фактори, які будують драматичну напругу вистави.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 9 (1 бал)

На основі 6 абзацу поясни, яку роль у виставі відіграє природа.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 10 (1 бал)

Поясни поняття: вистава та виставка.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 11 (2 бали)

Поясни сформулювання із 9 абзацу:

гра словами .....

гра інтонаціями .....

влучні паузи .....

Завдання 12 (2 бали)

На основі цілого тексту напиши, як Олена Варварич оцінює виставу. Подай 4 позитивні/негативні риси постановки.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 13 (2 бали)

Добери антоніми до слів із 10 абзацу:

складний —

віртуозний —

насичений —

дикунський —

Ча́сть II – писание własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu. Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Тема 1: На основі аналізу творів Тараса Шевченка *Мені однаково* та Василя Стуса *Як добре те, що смерті не боюсь я* порівняй ставлення ліричних героїв до народу та батьківщини.

Тарас Шевченко

Мені однаково

Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині –
Однаковісінько мені.
В неволі виріс між чужими,
І, не оплаканий своїми,
В неволі плачучи, умру,
І все з собою заберу,
Малого сліду не покину
На нашій славній Україні,
На нашій – не своїй землі.

І не пом'яне батько з сином,
Не скаже синові: “Молись,
Молися, сину: за Україну
Його замучили колись”.
Мені однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні...
Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окрадену, збудять...
Ох, не однаково мені.

Між 17 квітня і 19 травня 1847, С.-Петербург
Шевченко Т., *Мені однаково*, [w:] *Твори в п'яти
томах*, Т. 2, Київ 1984, с. 8.

Василь Стус

Як добре те, що смерті не боюсь я

Як добре те, що смерті не боюсь я
і не питаю, чи тяжкий мій хрест.
Що перед вами, судді, не клонюся
в передчутті невідомих верст.
Що жив, любив і не набрався скверни,
ненависті, прокльону, каяття.
Народе мій, до тебе я ще верну,
і в смерті обернуся у життя
своїм стражденним і незлим обличчям.
Як син, тобі доземно уклонюсь,
і чесно гляну в чесні твої вічі,
і з рідною землею поріднюсь.

Стус В., *Як добре те, що смерті не боюсь я*, [w:] *Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. (у трьох книгах)*, Кн. III, Київ 1994, с. 401-402.

Тема 2: На основі фрагменту драматичної поеми *Бояриня* Лесі Українки та цілого твору проаналізуй протиставлення між волею та чужиною.

Леся Українка

***Бояриня*
(фрагменти)****Оксана**

Це ти, Степане?.. Бач, мені приснилось,
що місяць ясно-ясно засвітив
у батьковім садочку...

Степан

(удавано-веселим голосом)
Місяць, люба?

Се дивно, бо якраз на тебе сонце!

Оксана

Що ж, може, там ясніше світить місяць,
ніж тут сонце...

Степан

Не журись, Оксано,
ось хутко знов побачим, як там світить
і сонечко, і місяць на Вкраїні [...].

Цар пустить. Вже ж тепера на Вкраїні
утихомирилося.

Оксана

(гостро)

Як ти кажеш?
Утихомирилось? Зломилась воля,
Україна лягла Москві під ноги,
це мир по-твоєму – ота руїна?
Отак і я утихомирюсь хутко
в труні.

Нікуди я тепер не поїду [...].

А я дивую, ти з яким лицем
збираєшся з'явитись на Вкраїні!
Сидів-сидів у запічку московським,
поки лилася кров, поки змагання
велося за життя там, на Вкраїні, –
тепер, як „втихомирилось”, ти їдеш
туди ясного сонця заживати,
що не дістали руки загребуші,
та гаєм недопаленим втішатись.
На пожарині хочеш подивитись,
чи там широко розлилися ріки
від сліз та крові? [...]

Ми варті одно одного. Боялись

розливу крові, і татар, і диби,
і кривоприсяги, й шпигів московських,
а тільки не подумали, що буде,
як все утихомириться... [...]

От, здається, руки чисті,
проте, все мариться, що їх покрила
не кров, а так... немов якась іржа...
як на старих шаблях буває, знаєш? [...]
У батенька була така шаблюка...
вони її закинули... ми з братом
знайшли... в війну побавитись хотіли...
не витягли... до піхви прикипіла...
заржавіла. Отак і ми з тобою...
зрослись, мов шабля з піхвою... навіки...
обоє ржаві... [...]

Степан

Та й що картатися словами, люба?
Нас доля так уже скарала тяжко,
що, певне, й Бог простить усі гріхи.
Хто кров із ран теряв, а ми із серця.
Хто засланий, в тюрму замкнутий був,
а ми несли кайдани невидимі.
Хто мав хвилини щастя в боротьбі,
а нас важка, страшна душила змора,
і нам не вділено було снаги
ту змору подолати...

Оксана

(спокійніше й лагідніше, ніж досі)
Так, се правда.
Але ніхто цього не зрозуміє,
поки ми живі. Отже, треба вмерти.
Ти, певне, довше проживеш, ніж я, – [...]
Борцем не вдався ти, та після бою
подоланим подати пільгу зможеш,
як ти не раз давав... На бойовиську
не всі ж померли, ранених багато...
поможеш їм одужати, то, може,
колись там... знов зібравшись до бою,
вони тебе згадають добрим словом...
а як і ні – не жалуй, що поміг [...].

27-29. 04. 1910

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

MOU-P1_1P-112

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

Miejsce na naklejkę z nr PESEL

Nr zad.	Punkty		
	0	1	2
1	☐	☐	☐
2	☐	☐	
3	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐
5	☐	☐	
6	☐	☐	
7	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐
9	☐	☐	
10	☐	☐	
11	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

SUMA PUNKTÓW		<input type="text"/>	<input type="text"/>											
D	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
J	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9				

Temat: 1 2

		Punkty											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rozwinięcie tematu		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Język	i 1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
	i 2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
	i 3	☐	☐	☐	☐	☐							
Kompozycja		0	1	2	3	4							
		☐	☐	☐	☐	☐							

--	--	--	--	--	--	--	--	--

KOD EGZAMINATORA

.....
Czytelny podpis egzaminatora

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO